

Trabzon Mebusu Mahmut Goloğlu'nun, Muamele Vergisi Kanununun 9 ncu maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Ekonomi, Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (2/593)

Ankara

12 . I . 1954

B. M. M. Başkanlığına

(İnsan tartan ve âdi basküllerin) Muamele Vergisinden istisnasına dair olan 3843 sayılı Kanununun 9 ncu maddesine bir fıkra eklenmesini mutazammın kanun teklifi ve esbabı mucibesi ilişik olarak sunulmuştur. Gereğinin yapılmasını rica ederim, saygılarımla.

Trabzon Mebusu
Mahmut Goloğlu

GEREKÇE

Halen memleketimizde, İstanbul, İzmir, Seyhan ve Trabzon'da hususi teşebbüs halinde mahdut miktarda olmakla beraber ümit verici bir istikbal vadeden baskül imalâtı yapılmaktadır. Yürürlükteki Muamele Vergisi Kanununda bu imalâtın muamele Vergisinden istisnaiyetine mütedâir bir hükmün bulunmaması ve bu işin muharrik kuvvet bakımından bu kanunun küçük sanat müesseseleri için tanıdığı muaflik şartları dışında kalması dolayısıyla bu imalâtle işigal edenler bu vergiyi ödemek mevkiindedirler.

Hükümet tarafından hazırlanmış olup halen Büyük Millet Meclisinin Ekonomi Komisyonunda tetkik edilmekte olan yeni Muamele Vergisi kanunu lâyihasında bugünkü kanunun küçük işletme muafiyeti karakterindeki küçük sanat müesseseleri muafiyeti prensibi terkedilmiş, muafiyet, el sanatkârlığına inhisar ettirilmiştir. Denilebilir ki bu prensip tahavvülü, bugünkü Muamele Vergisinin büyük sanayii parçalamak, yeni kuruluşları küçük doğmaya ve küçük kalmaya teşvik etmek ve dolayısıyla haksız rekabetlere meydan vermek suretiyle tevliedettiği müşahede olunan neticelerini bertaraf etmeye mâtuf başlıca büyük tedbirlerden biridir. Yeni lâyiha bu prensibi mutlak mükellefiyetler, mutlak muafiyetler ve şartlı muafiyetler derpiş eden hükümlerle sağlamış bulunmakta olup, âmîlinin şahsi ustalığına ve titiz dikkatine muhtaç bir imal mevzuu olan baskül imali işini de el sanatkârlığı muaflığı içinde görmüş ve sarîh şekilde vergiden istisna etmiştir. Lâyihanın bu prensiple ilgili hükümlerinin sebepleri arasında yukarıda belirtilen ana sebeplerden başka bu muaflik ve istisna hükümlerine bağlanan imalâtın istenen inkişaf süratine ve seviyesine ulaştırılmak bunların yarının vergi nizamına sağlam bir bünye ile intibak imkânlarının hazırlanmak istenmiş bulunduğunu da zikretmek icabeder.

Baskül imalâtı, sözü edilen lâyihanın derpiş ettiği bu prensiplerin himayesine lâyihanın da sarîh şekilde ifade ettiği gibi muhtaç ve lâyük bir faaliyettir. Ana muamele vergisi kanun lâyihasının kanunlaşması zamana mütevakkıf bulunmakta, bu imalâtın vadettiği inkişaf imkâm ise bu faaliyetin, bir an evvel bahis mevzuu prensiplerin istihdaf ettiği maksada intibakını icabettirmektedir.

Bu kanun teklifi bu maksatla hazırlanmış olup memleketimizdeki baskül imalâtının süratle istenen bünye ve seviyeye ulaştırılması bakımından faydalı ve bilhassa lüzumlu mütalâa edilmiştir.

Teklifin birinci maddesi ile bahis mevzuu maksat tahakkuk ettirmek üzere bugünkü Muamele Vergisi Kanununun madde istisnalarına mütedair 9 ncu maddesine yeni bir fıkra eklenmektedir.

Teklifin geçici maddesi, vergi muafiyetleri ile ilgili hükümlerin ihdasında intikal devresindeki

durumu tanzim etmek üzere derpiş olunan mütat hükümlerden biridir. Muamele Vergisinin inikâsi bünyesi göz önünde bulundurularak hazırlanan bu hükme göre bu teklifin kanun'aşacağı tarihten önce kesinleşmiş veya tahsil edilmiş baskül teslimatı ile ilgili Muamele vergileri hakkında her hangi bir muamele yapılmıyacaktır. Zira bu vergiler bu mamullerin satış bedelleri içinde müstehliklere intikal ettirilmiş bulunmaktadır, bunların mükelleflere ret ve iadesi bu gibilere açıktan bir kâr temini neticesini tevhit eder. Teklifin kanunlaştığı tarihte henüz kesinleşmemiş olan vergilerde bu hal bahis mevzuu olmayacağından bunların terkin ve meriyet tarihinden önceki devreye ait olarak da her hangi bir suretle vergi tarhedilmemesi uygun görülmüştür.

Teklifin son iki maddesi mütat hükümlerdir.

Ekonomi Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Ekonomi Komisyonu

Esasa No 2/593

Karar No. 9

21 . I . 1954

Yüksek Reislige

Trabzon Mebusu Mahmut Goloğlu'nun, 3843 sayılı Muamele Vergisi Kanununun 9 neu maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve mucip sebepler tasarısı Ekonomi ve Ticaret ve Maliye vekâletleri temsilcileri hazır oldukları halde komisyonumuzda incelendi.

Hükümet tarafından hazırlanıp Büyük Millet Meclisine tevdi edilmiş olan tadil tasarısında da dikkate alınmış bulunan bu teklifteki prensibe Hükümetin muahalefet etmeyeceği ve bu sebeple terviğ edildiği Maliye Vekâleti mümessili tarafından beyan edilmiş ve tadil talebi komisyonumuz âzalarının Muamele Vergisi Kanununun tedricen tadil suretiyle kaldırılması hususundaki temayülüne ve sınaî te-

şebbüsleri teşvik maksadına mâtuf olan iktisadi program ve prensiplerimize de uygun görüldüğünden kanun teklifi aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Maliye Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Reislige sunulur.

Ekonomi Ko.

Reisi	Sözcü	Kâtip
Bursa	Erzurum	Bolu
M. San	E. Nutku	K. Kozan
Ankara	Erzurum	Giresun
F. Seyhan	S. Başak	H. Bozbağ
Giresun	Konya	Muş
T. İnanç	S. Gürol	H. Dayı
Edirne		Bursa
H. Osma		H. Şaman

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Maliye Komisyonu

Esas No. 2/593

Karar No. 37

4 . II . 1953

Yüksek Reislige

Trabzon Mebusu Mahmut Goloğlu'nun, Muamele Vergisi Kanununun 9 neu maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi, komisyonumuzca, Hükümet temsilcisi ve teklif sahibinin iştirakiyle tetkik ve müzakere olundu.

Teklifin, memleketimizde yapılan ve Muamele

Vergisine tâbi bulunan insan tartan basküllerle, istasyon ve ofis ambarları ve sair yerlerde mevcut büyük ve sabit basküller haricinde kalan âdi basküllerin, vergiden muafiyetini temin gayesiyle hazırlandığı anlaşılmıştır.

Halen memleketimizin birçok yerlerinde imal

edilmekte ve himaye dildiği takdirde inkişafı ümit verici bulunan insan tartan baskül ve âdi basküllerin imal edildiği yerler, küçük sanat muafiyetleri için tâyin edilen şartları haiz bulunduğu halde, mezkûr basküller 9 neu maddede tadat edilmediği için vergiye tâbi tutulmaktadır.

Filhakika Hükümet tarafından hazırlanan tadil lâyihasında da bu husus göz önünde tutulmuş ve Hükümet temsilcisi bu muafiyete muhalefet etmemiştir.

Esas itibariyle muvafık bulunan teklifin, birinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Bu kanundan evvelki hükümler gereğince yapılan teslimata ait vergilerin sureti tahsili hakkındaki geçici madde, verginin aslı kalktığına göre kesinleşmiş ve fakat henüz tahsil edilmemiş olanların cezalarının tahsilinin doğru olmayacağı mülâhazasıyla, kesinleşmememiş vergi

ve cezalar ile kesinleşmiş olup da tahsil edilmemiş olanların yalnız cezalarının terkinini temin maksadiyle, geçici madde tadilen kabul edilmiştir.

İkinci ve üçüncü maddeler aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Maliye Komisyonu Reisi
Amasya
H. Koray

Sözcü
Zonguldak
F. Açıksöz

Kâtip

Çorum
Ş. Gürses

Erzurum
S. Erduman

Kocaeli
E. Alican

Siird
C. Yardım

Yozgad
F. Nizamoglu

Zonguldak
R. Sivişoğlu

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 2/593

Karar No. 109

13 . II . 1954

Yüksek Reisliğe

Trabzon Mebusu Mahmut Goloğlu'nun, Muamele Vergisi Kanununun 9 neu maddesine bir fıkra eklenmesi hakkındaki kanun teklifi, Ekonomi ve Maliye komisyonları raporlarıyla birlikte Komisyonumuza havale edilmiş olmakla teklif sahibi ve Maliye Vekâleti mümessili hazır olduğu halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun teklifi; memleket dâhilinde imal edilen küçük ve basit basküllerin. Muamele Vergisinden istisna edilmesi için 3843 sayılı Muamele Vergisi Kanununun 9 neu maddesine bir fıkra eklenmesi maksadiyle sevk edilmiş bulunmaktadır.

Teklifi bidayeten tetkik eden komisyonlarca da kabul edilmiş olan bu lâyiha ile yurdun bazı mahallerinde küçük sanatkârlar tarafından yapılan basküllerin 3843 sayılı Muamele Vergisine tâbi tutulması bu aletin memleketimizde imalinin inkişafına mâni teşkil ettiği, sanatkârlarının az sermayeli olmaları yüzünden sanatlarını memleket ihtiyacını karşılayacak seviyeye çıkaramadıkları ve bu yüzden haricden yurdumuza ithal olunan emsali ile rekabete girişe

medikleri anlaşılmış olduğundan lâyiha Komisyonumuzca da yerinde görülerek maddelerin görüşülmesine geçilmiş ve Maliye Komisyonunun hazırlamış olduğu 1 nci ve geçici madde aynen, 2 ve 3 ncü maddeleri tadilen kabul edilmiştir.

Lâyiha, öncelik ve ivedilikle görüşülmesi temennisiyle Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis

Reis V.

Rize

İstanbul

İ. Akçal

H. Hüsmen

Sözcü

Bu rapor Sözcüsü

Sivas

Ordu

H. İmre

R. Aksoy

Ankara

Antalya

Erzincan

M. Ete

A. Sarıoğlu

N. Pekcan

Gaziantep

Gümüşane

İstanbul

E. Cenani

K. Yörükoğlu

S. Oran

Kırklareli

Malatya

Rize

Ş. Bakay

M. S. Eti

O. Kavrakoğlu

Sinob

Trabzon

S. Somuncuoğlu

C. R. Eyyüboğlu

TRABZON MEBUSU MAH-
MUT GOLOĞLU'NUN TEK-
LİFİ

*3843 sayılı Muamele Vergisi Ka-
nununun 9 ncu maddesine bir fık-
ra eklenmesi hakkında kanun
teklifi*

MADDE 1. — 28 . V . 1940
tarihli ve 3843 sayılı Muamele
Vergisi Kanununun 9 ncu mad-
desine aşağıdaki 30 ncu fıkra
eklenmiştir :

30. İnsan tartan basküller
ve âdi basküller.

GEÇİCİ MADDE — Bu ka-
nunun yürürlüğe girdiği tarih-
te baskül teslimatı ile ilgili
olup henüz kesinleşmemiş bulu-
nan Muamele Vergileri terkin
olunur, bu tarihten öncesi için
yeniden vergi tarh olunmaz.
Kesinleşmiş veya tahsil edilmiş
vergiler hakkında her hangi
bir muamele yapılmaz.

MADDE 2. — Bu kanun
neşri tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hü-
kümelerini icraya Maliye Veki-
li memurdur.

MALİYE KOMİSYONUNUN
DEĞİŞTİRİŞİ

*3843 sayılı Muamele Vergisi Ka-
nununun 9 ncu maddesine bir fık-
ra eklenmesi hakkında kanun
teklifi*

MADDE 1. — Teklif veç-
hile aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE — Bu ka-
nunun yürürlüğe girdiği tarih-
te baskül teslimatı ilgili olup
henüz kesinleşmemiş bulunan
Muamele Vergileri terkin olu-
nur, bu tarihten öncesi için ye-
niden vergi tarh olunmaz.

Kesinleşmiş olan vergiler
cezasız olarak tahsil olunur.
Tahsil edilmiş vergiler hakkın-
da bir muamele yapılmaz.

MADDE 2. — Teklif veç-
hile aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Teklif veçhi-
le aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN
DEĞİŞTİRİŞİ

*3843 sayılı Muamele Vergisi Ka-
nununun 9 ncu maddesine bir fık-
ra eklenmesi hakkında kanun
teklifi*

MADDE 1. — Maliye Ko-
misyoununun 1 nci maddesi ay-
nen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE — Mali-
ye Komisyoununun geçici mad-
desi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun
neşri tarihinden itibaren mer'i-
dir.

MADDE 3. — Bu kanunun
hükümlerini icraya Adliye, Ma-
liye, Ekonomi ve Ticaret ve
Gümrük ve Tekel vekilleri me-
murdur.